

Izstāde “Vide un enerģija 2013”.
 Ķīpsala, 2013.gada 17.oktobris

Latvijas klimata politika un tās evolūcija

Ērika Lagzdiņa,
 Klimata pārmaiņu un adaptācijas politikas
 nodaļas vadītāja

 VIDES AIZSARDZĪBAS UN
 REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

www.varam.gov.lv

Klimata politikas pirmsākumi pasaulē

- 1979.g. – 1.Pasaules Klimata konference
- 80.g. beigās un 90.g. sākumā – vairākas starpvaldību konferences
- 1988.g. – nodibināta Klimata pārmaiņu starpvaldību padome (*Intergovernmental Panel on Climate Change – IPCC*)
- 1990.g. – IPCC izpētes rezultāti definē jomu, kādā jāveic starptautiskās sarunas starptautiskas konvencijas ietvaros
- 1992.g. – Riodežaneiro 154 valstis paraksta ANO Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (*UNFCCC - United Nations Framework Convention on Climate Change*)

 VIDES AIZSARDZĪBAS UN
 REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

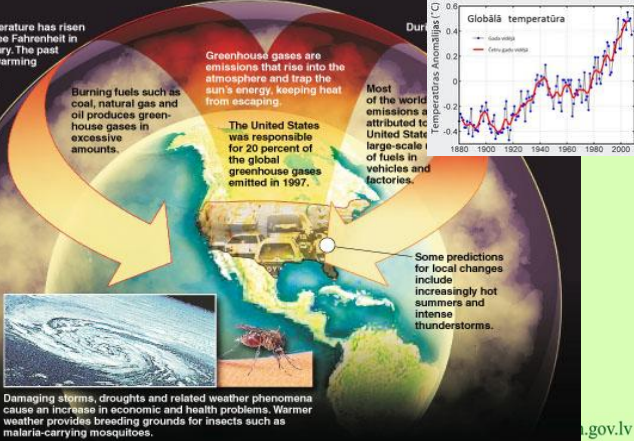
www.varam.gov.lv

Klimata diskurss 1990: globālā pasiltināšanās

Global warming: Causes and effects

Earth's temperature has risen about 1 degree Fahrenheit in the last century. The past 50 years of warming has been attributed to human activity.

Greenhouse gases are emissions that rise into the atmosphere and trap the sun's energy, keeping heat from escaping.

Burning fuels such as coal, natural gas and oil produces greenhouse gases in excessive amounts.

The United States was responsible for 20 percent of the global greenhouse gases emitted in 1997.

Most of the world emissions attributed to United States large-scale of fuels in vehicles and factories.

Some predictions for local changes include increasingly hot summers and intense thunderstorms.

Damaging storms, droughts and related weather phenomena cause an increase in economic and health problems. Warmer weather provides breeding grounds for insects such as malaria-carrying mosquitoes.

gov.lv

Klimata diskurss pasaulē mainās

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

Nacionālās klimata politikas galvenie stūrakmeņi: starptautiskā un ES politika (1)

ANO Vispārējā konvencija par klimata pārmaiņām

- Apstiprināta 1992.gadā, stājās spēkā 1994.gadā
- Latvija parakstīja 1992.gadā, ratificēja 1995.gadā
- Šobrīd ratificējušas 189 valstis
- Mērķis: **stabilizēt siltumnīcefekta gāzu –SEG (CO₂, CH₄, N₂O, HFC, PFC, SF₆) koncentrāciju atmosfērā tādā līmenī, kas novērstu bīstamu antropogēno ietekmi uz klimata sistēmām**
- Attīstītajām valstīm nosaka stabilizēt emisijas (emisijas 2000.gadā nedrīkst pārsniegt 1990.gada apjomu)

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

www.varam.gov.lv

Latest reading: 400.27 ppm

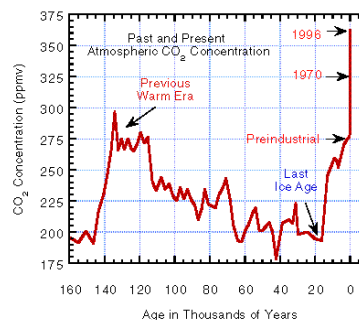
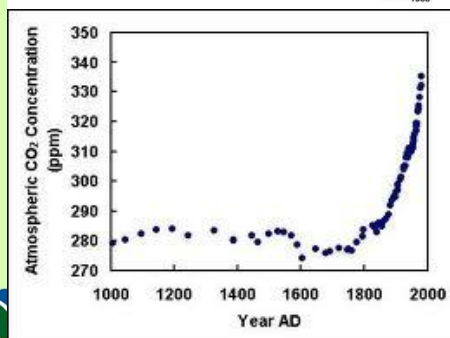
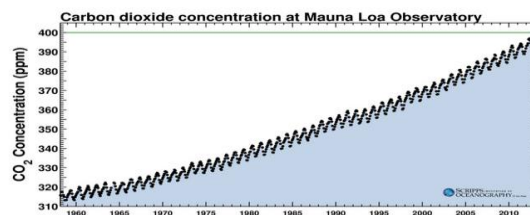
CO₂ concentration on May 16, 2013

Oglekļa dioksīda (CO₂) koncentrācijas atmosfērā

May 17 instrument status: Operational

Historical Charts

- 1 week
- 1 month
- 6 months
- 1 year
- 2 years
- Keeling Curve (1958-present)
- 300 years
- 800,000 years

v.lv

Nacionālās klimata politikas galvenie stūrakmeņi: starptautiskā un ES politika (2)

Konvencijas Kioto protokols

- Apstiprināts 1997.gadā, stājās spēkā 2005. gadā
- Latvija parakstīja 1998.gadā, ratificēja 2002.gadā
- **Mērķis: 2008.-2012.gadā** samazināt attīstīto valstu (1.pielikumā nosaukto) siltumnīcefekta gāzu emisijas kopumā par **5%**, salīdzinot ar **1990.gadu**
- Nosaka konkrētus SEG emisiju samazināšanas **mērķus attīstītajām valstīm**
- Paredz 3 elastīgos mehānismus emisiju samazinājuma sasniegšanai:
 - Starptautiskā emisiju tirdzniecība
 - Kopīgi īstenojamie projekti
 - Tīras attīstības mehānisms

Konvencijas Kioto protokola grozījumi- 2.saistību periods (2012)

- Mērķis: 2013.-2020.gadā samazināt attīstīto valstu (1.pielikumā) siltumnīcefekta gāzu emisijas kopumā par 20%, salīdzinot ar 1990.gadu

Jauna ambicioza visaptveroša klimata vienošanās 2015.gadā

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REGIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

www.varam.gov.lv

Nacionālās klimata politikas galvenie stūrakmeņi: ES politika (3)

- **ES 2020** stratēģija paredz līdz 2020. gadam panākt, ka:
 - ES kopējās SEG emisijas tieks amazinātas par 20 %;
 - AER īpatsvars ES sasniedz **20%** no enerģijas bruto gala patēriņa.
 - Panākts **20 %** energoefektivitātes pieaugums
- 2011.gadā EK publiskoja „ceļakarti” virzībai uz konkurētspējīgu **oglekļa mazietilpīgu ekonomiku 2050.gadā:**
 - emisijas samazināšanas mērķu pārdale starp tautsaimniecības nozarēm;
 - emisijas samazināšanas **starpmērķi:** 25% samazinājums līdz 2020.g., 40% samazinājums līdz 2030.g., 60% samazinājums līdz 2040.g. un 80% samazinājums līdz 2050.g.
- 2013.gada marta beigās Eiropas Komisija ir pieņēmusi Zaļo grāmatu „**Klimata un enerģētikas politiku satvars 2030**”, kas iezīmē klimata politikas virzību pēc 2020.gada.

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REGIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

www.varam.gov.lv

Latvijas klimata pārmaiņu pirmie politikas dokumenti jomā

- Klimata pārmaiņu samazināšanas politikas plāns (1998.gads)
- Latvijas ilgtspējīgas attīstības pamatnostādnes (2002.gads)
- Kopīgi īstenojamo projektu realizācijas stratēģija 2002.-2012.gadam (2002.gads)
- Nacionālais vides politikas plāns 2004.-2008.gadam (2004.gads)
- Klimata pārmaiņu samazināšanas programma 2005.-2010.gadam (2005.gads)

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

www.varam.gov.lv

Klimata politikas mērķi Latvijā 2008.-2012.gadā

○Latvijas saistības:

- **samazināt emisijas par 8%, salīdzinot ar 1990.gadu;**
- nodrošināt regulāru un precīzu ziņošanu Konvencijas sekretariātam;

○Saistību izpilde:

- Līdz 2011.gadam emisijas samazinātas par vairāk nekā 55 %.
- Nodrošināta ziņošanas prasību izpilde.
- Dalība starptautiskajā (SET) un reģionālajā (ES ETS) emisiju tirdzniecības sistēmā;
- Nozaru politiku (atjaunojamo energoresursu, energoefektivitātes palielināšanas, atkritumu saimniecības sakārtošanas u.c.) ieviešana.

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

www.varam.gov.lv

Latvija klimata politikas mērķi 2013.-2020.gadam

- Normatīvais pamats: ES normatīvie akti klimata un atjaunojamo energoresursu jomā (t.s., mērķi 20-20-20);
- Latvijas saistības:
 - **ES-ETS -21%** pret 2005.gadu kopīgs ES mērķis, jo ETS kopīga
 - **ne-ETS* +17%** salīdzinot ar 2005.gadu tēmā 2013.-2020.gadam SEG emisiju pieaugums nozarēs 2020.gadā nedrīkst pārsniegt;
 - **40% AER** kopējā enerģijas gala patēriņā 2020 (2007.gadā ap 30%) tai skaitā 10% transportā (2007.gadā 0,14%)

**ne-ETS: emisiju tirdzniecības sistēmā neiekļautās nozares – transports, mazā rūpniecība, lauksaimniecība, mājsaimniecības*

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REGIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

www.varam.gov.lv

KLIMATA POLITIKAS MĒRĶI JAUNAJĀS VIDES POLITIKAS PAMATNOSTADNĒS 2014-2020. GADAM (PROJEKTS):

- nodrošināt Latvijas ieguldījumu globālo klimata pārmaiņu mazināšanā, nodrošinot, vides, sociālo un ekonomisko interešu līdzsvarotību;
- veicināt Latvijas gatavību pielāgoties klimata pārmaiņām un to radītajām ietekmēm

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REGIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

www.varam.gov.lv

Galvenās politikas jomas, kurās tiek veidota valsts politika

SEG emisiju samazināšana

Pielāgošanās klimata pārmaiņām

SEG emisiju uzskaitē un prognozēšana

Klimata politikas virzieni

Paldies !

Kontaktiem

- Erika.Lagzdina@varam.gov.lv

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

www.varam.gov.lv